אילים מרובין ולא היה להן איפתן יביאו איל אחד ואיפתו ולא יקרבו כולם בלא איפות:

מתני' הפר והאילים והכבשים והשעיר אין מעכבין את הלחם ולא הלחם מעכבן. הלחם מעכב את הכבשים ואין הכבשים מעכבין את הלחם דברי ר"ע. אמר ר"ש בן ננס לא כי אלא הכבשים מעכבין את הלחם והלחם אינו מעכב הכבשים שכן מצינו כשהיו ישראל במדבר מ' שנה קרבו כבשים בלא לחם אף כאן יקרבו כבשים בלא לחם. אמר ר"ש הלכה כדברי בן ננס אבל אין הטעם כדבריו שכל האמור בחומש הפקודים קרב במדבר וכל האמור בתורת כהנים אין קרב במדבר, משבאו לארץ קרבו אלו ואלו, מפני מה אני אומר יקרבו כבשים בלא לחם? מפני שהכבשים מתירין את עצמן ולא לחם, לחם בלא כבשים מי יתירנו:

גמ' תנו רבנן והקרבתם על הלחם חובה על הלחם שבעת כבשים תמימים אע"פ שאין לחם, א"כ מה ת"ל על הלחם מלמד שלא נתחייבו בכבשים קודם שנתחייבו בלחם דברי ר' טרפון ר"ע אומר יכול הן הן כבשים האמורים כאן הן הן כבשים האמורים בחומש הפקודים? אמרת כשאתה מגיע אצל פרים ואילים אינן הן אלא הללו באין בגלל עצמן והללו באין בגלל לחם נמצא מה שאמור בחומש הפקודים קרב במדבר ומה שאמור בתורת כהנים לא קרב במדבר ודלמא פרים ואילים לאו אינהו נינהו הא כבשים אינהו נינהו? מדהני אישתנו הני נמי דאחריני, ופרים ואילים ממאי דאישתנו דלמא הכי קאמר רחמנא אי בעי פר ושני אילים ליקרב אי בעי שני פרים ואיל אחד ליקרב? מדאישתני סדרן ש"מ אחריני נינהו: הלחם מעכב את הכבשים: מ"ט דר"ע גמר יהיו מתהיינה מה להלן לחם אף כאן לחם ובן ננס גמר יהיו [יהיו] מה להלן כבשים אף כאן כבשים, ובן ננס נמי נילף מתהיינה מה להלן לחם אף כאן לחם: דנין יהיו מיהיו ואין דנין יהיו מתהיינה. מאי נפקא מינה והתנא דבי ר' ישמעאל ושב הכהן ובא הכהן זו היא שיבה זו היא ביאה? ה"מ היכא דליכא דדמי ליה אבל היכא דאיכא דדמי ליה מדמי ליה ילפינן. ור"ע נמי לילף יהיו מיהיו דנין דבר שמתנה לכהן מדבר שמתנה לכהן לאפוקי הני דעולות נינהו ואיבעית אימא בקרא גופיה קא מיפלגי קדש יהיו לה' לכהן ר"ע סבר איזהו דבר שכולו לכהן הוי אומר זה לחם ובן ננס מי כתיב קדש יהיו לכהן, קדש יהיו לה' לכהן כתיב איזהו דבר שמקצתו לה' ומקצתו לכהן הוי אומר אלו כבשים ור"ע מי כתיב קדש יהיו לה' ולכהן, לה' לכהן כתיב כדרב הונא דאמר רב הונא קנאו השם ונתנו לכהן: אמר ר' יוחנן הכל מודים שאם

א) יומא ב מיד כ: מכות יג: חולין סח. לעיל ד. וש"נ ב) [ב"ק קט: ערכין כט:]

שאם היו להם פרים מרובים · כלומר דמים לקנות פרים ואילים כדי צרכן: ולא היו להם נסכים · כלומר אם יקנו מן הדמים אילים ופרים לא יהא בידם דמים לקנות נסכים: יביאו פר אחד ונסכים כו': (אילים מרובין · בלא מנחתם): מתני' הפר והאילים והכבשים · האמורים בתורה אור דכתיבי בהאי קרא והקרבתם על הלחם שבעת כבשים תמימים בני שנה ופר בן בקר וגו' (ויקרא כג): את הלחם · שתי הלחם דעצרת: הלחם מעכב את הכבשים · הנך שני כבשים דשלמים: במדבר קרבו כבשים בלא לחם · כלומר בלא שתי הלחם הבאים עם שני כבשים שהרי [י] עומר ושתי הלחם אינן באין אלא מן הארץ (לקמן דף פג:): הלכה כדברי בן ננס · דכבשים מעכבי לחם: אין הטעם כדבריו · דהוא אומר במדבר קרבו [יא] כבשים שלמים ולא היא: שכל האמור בפרשת פנחס · כגון הנך דמוסף קרבו במדבר: והאמור בת"כ · כגון הנך ז' כבשים ופר ואילים [יב] עולה דעל הלחם ושני כבשים דשלמים לא קרבו במדבר כדאמר בגמ': גמ' חובה על הלחם · משמע דהנך קריבן בלא לחם ולא לחם קרב בלא כבשים והדר כתיב שבעת כבשים דמשמע אע"פ שאין לחם: א"כ מה ת"ל על הלחם כו' קודם שנתחייבו בלחם · כל זמן שהיו במדבר: כשאתה מגיע כו' · בבחוקותיו (ויקרא כג) כתיב פר ושני אילים ובחומש הפקודים (במדבר כח) כתיב פרים בני בקר שנים ואיל אחד אלא ש"מ דחומש הפקודים באין בגלל עצמן [יג] דמוספין הן ואינן טעונין לחם: והאמור בתורת כהנים לא קרב במדבר · כדאמרן שלא נתחייבו בכבשים קודם שנתחייבו בלחם: פרים ואילים · פר ואילים (א): דאחריני [יד] ואע"ג דשוין: מדאישתני סדרן · דבחומש הפקודים כבשים ופר ואילים ובתורת כהנים והקרבתם פרים ואילים כבשים וגו': גמר יהיו מתהיינה · דכתיב בלחם (ויקרא כג) ושני כבשים והניף הכהן אותם על לחם הבכורים תנופה וגו' יהיו לה' לכהן יהיו הויה ולא ידעינן אהייה קיימא הויה אי אלחם אי אכבשים הלכך גמר יהיו מסלת תהיינה (שם) מה התם הויה אלחם אף הכא הויה אלחם: גמר יהיו מיהיו · דכתיב גבי ז' כבשים (שם) [טו] (עולה) יהיו עולה לה' (ב): [ד] לחם וכבשים דשלמים מתנה לכהן: [טז] שכולו לכהן · לאפוקי כבשים אימוריהן למזבח: הוי אומר אלו כבשים · אלמא יהיו אכבשים [יז] כתיב: קנאו השם ונתנו לכהן · דמשולחן גבוה קזכו ועיקר מילתיה דרב הונא אגזל הגר איתמר בפ' הגוזל עצים בב"ק (ד' קט:) [יח] האשם (ג) לה' לכהן:

חורש בספרי בפרשת כי תצא דא"ר חנינא בן חזקיה בן גרון וכי מדת פרים אילים וכבשים אחת היא והלא כבר נאמר שלשה עשרונים לפר וגו' אלא מלמד שאיפה גדולה ואיפה קטנה קרויה איפה:

קרבו כבשים בלא לחם · פי' בקונטרס שלא היה להם אלא מן וקשה דבפ"ב דיומא (עה:) מוכח [ס] דאומות העולם היו מביאין להם מיני מאכל ובפ' שתי הלחם (לקמן צה:) נמי מוכח שהיה עמהם לחם הפנים במדבר והיו מקריבין מנחת העומר ואומר ר"ת דהיינו טעמא דכתיב כי תבואו אל הארץ ור"ע לטעמיה דכי תבואו לאו דווקא אבל ר"ש כרבי ישמעאל בפ"ק דקדושין (ד' לז:) דביאה לאחר ישיבה מיהו קשה דהא כי קרבנותיהם לא יקריבו ויש לחלק (ונראה לפרש) משום דשתי הלחם איקרו ביכורים כדלקמן (ד' פד:) ומה בכורים בארץ אף שתי הלחם כן ועוד דרשינן בהאי פרק רבי ישמעאל (לקמן פג:) ממושבותיכם למעוטי ח"ל:

הלכה כרבי שמעון בן ננס · תימה הלכתא למשיחא כדפריך [יט] פ' בית שמאי (זבחים מה.) ובפ' ד' מיתות (סנהדרין נא:) ובפרק עשרה יוחסין (קדושין עב.) גבי ממזרים פירשתי:

שבעת כבשים אע"פ שאין לחם · מדלא כתיב והקרבתם [ו] על הלחם שבעת כבשים:

מדאשתני סדרן · משמע אי לא אשתנו ה"א דחד נינהו וקשה דפרק בא לו (יומא ע:) מצריך (איל אחד) לאשמועינן איל האמור בת"כ זהו האמור בחומש הפקודים ואיכא דדריש התם מאחד מיוחד וי"ל דמההכא כתיב פרים ושני אילים והכא כתיב איל ושני פרים [ז]ה"מ אי כמי קאמר מדלא כתיב ג' פרים וג' אילים והיינו כדרשא דהתם א' ולא שנים:

גמר יהיו מתהיינה · ואף על גב כן דקאי אלחם לבד ואכבשים לבד כדאי' בהקומץ [רבה] (לעיל כ.) מיהו מסתבר ליה דלא ניקום אעיכוב כבשים בלחם ותימה הוא:

ובן ננס לילף יהיו מתהיינה · והא דמו אהדדי טפי דתרווייהו מיירו בענין לחם ואף על גב דאמר טעמא [ח]במתניתין[שקמליט במדבר משנה ס'] דיהיו מיהיו לא דמו אהדדי דהתם ז' כבשים והכא שני כבשים ובתר דאסיק דיהיו מיהיו עדיף ליה פריך ור"ע כיון דעדיף אע"ג דלא דמו ובתוספתא [פ"ז] וכת"כ משמע דאמר ר"ע (ס) דבר שקל מי מכריע ואמר בן ננס אני אכריע: זו היא שיבה זו היא ביאה · ר"ע לא מליץ למילף מהדדייהו אמאי לא יליף:

דנין דבר שמתנה לכהן · תימה אדרבה דנין דבר שמתו קרב למזבח מדבר שמתו קרב למזבח ויש לומר דהאי לד מסתבר ליה טפי כיון דאהדדי ואהדדי אלחם קיימי:

דאמר רב הונא קנאו השם ונתנו לכהן · פירש בקונטרס סוף הגוזל קמא (ב"ק דף קט:) קאמר הכי ולימא כך [י] דהתם קאמר בברייתא קנאו השם ונתנו לכהן שבתוכו משמר והכא לא מיית תמרת הכי דקרבנות הרגל שוין לכל כדדרשינן פרק בתרא דסוכה (דף נה:) ותו דהתינה דהתם הוי לקדש בו את האשה ולכל צרכיו והכא לא הוי הכי כדאיתא בקדושין (דף נב:) המקדש בחלקו לא קידש אלא נראה לי דמילתא דרב הונא אהא איתמר *): ולזרו

*) [וע"ע תוספות זבחים מד: ד"ה ואסי']

רבינו גרשום

לפר ושני עשרונים לאיל תכבירם דינן כמנחתו ואמר לן ר' האי איפה דהבא או היא היא כעשרון דאורייתא או דין עשרון להיות לעתיד לבא איפה: ב' פרים ואיל והכבשים והשעיר של מוסף עצרת שבחומש הפקודים והפר והאילים והכבשים והשעיר דתורת כהנים דחובת היום כולן קריבן בעצרת משבאו לארץ ושל מוסף היו קריבין תחלה ואח"כ של חובת היום: הפר והאילים ושבעת הכבשים והשעיר אין מעכבין את הלחם והלחם מעכב את הכבשים אותן שני כבשים של זבח השלמים כשהיו ישראל במדבר קרבו כבשים של זבח שלמים בלא לחם שלא היה להם לחם במדבר ועוד משום דכתיב ממושבותיכם תביאו לחם תנופה משיכנסו לארץ ולא קודם: אף כאן יקרבו וכו' אבל אין הטעם כדבריו שאותן ב' כבשים של שלמים שהיו באין על הלחם לא קרבו כלל במדבר לפי שהן אמורים בת"כ עם הלחם וכל האמור בתורת כהנים לא קרבו במדבר לא פרים ולא אילים ולא כבשים ולא שעיר: אלא מפני מה אני אומר יקרבו כבשים בלא לחם מפני שהכבשים מתירין את עצמן בשחיטתן: חובה על הלחם' סמוך ללחם (שני כבשים) מה ת"ל על הלחם שלא נתחייבו בכבשים האמורים כאן בתורת כהנים קודם שנתחייבו בלחם דהיינו לאחר כניסתן לארץ: אמרת כשאתה מגיע אצל פרים ואצל אילים של חומש הפקודים אינן הן של תורת כהנים ומה שאמור בתורת כהנים לא קרב במדבר האיל ובאין בגלל לחם: ודלמא פרים ואילים לאו אינהו נינהו משום דהכא שנים והכא אחד אבל כבשים דהכא ז' והכא ז' נימא דהוו הן: מדאישתני סדרן דהכא (אמר) קרים לז' כבשים ברישא הפר וב' אילים והתם ב' פרים ואיל אחד וז' כבשים לבסוף ש"מ כולהו אחריני נינהו: גמר יהיו מתהיינה דכתיב בלחם הויה דכתי' קדש יהיו לה' לכהן: א) ומנו לקדושי יהיו דלחי' דגמר מסולת תהיינה מה להלן לחם הכא נמי בלחם כתיב הויה ולא אכבשים ובן ננס גמר יהיו מיהיו עולה לה' דכבשים הוו עולה ולא לחם אף הוי יהיו אכבשים קאי: ח] מלמד דר"ע ומסיק ליה הסלי יהיו אלחם קאי דגמר מסולת וכו'.

קב א מיי' פ"ח מהל' תמידין ומוספין הלכה יז:

מרפ"י דהכא בנדפים ד"ה במדבר ליתא הכי אלא פירש כמ"ש תוספו' לקמן בסמוך

קב ב מיי' שם הל' טו:

קודם זה פרימר ז"ל אילים מרובים בלא מנחתם שבשורה ד' וסוף שייך לדיבור דלעיל וכי מדת פרים וכו' והמתחק לקמן ד"ה אלים כו'

[לא מצאתי שם ועי' תוס' יומא יג. ד"ה הלכה כו' מה שציינתי שם]

ר"ל שבעה וכמו פרק אהרן מפרש מדלא כתיב והקרבתם שבעת כבשים על הלחם

פי' הגהת צ"ק עדיף טפי ללמוד יהיו מתהיינה [illegible]

[וע"ע תוס' לעיל ד. ד"ה [illegible]]

נושא

- קרבנות של חג שבועות שמוזכרים בפ' אמור (ויקרא כג) ובפ' פנחס, והגמרא יש ב' כבשים שלמים - מתי אמרינן דשתי הלחם מעכבין אותם, ואותם מעכבין את הלחם
- מח' ר"ע ובן ננס בב' כבשי עצרת ושתי הלחם מי מעכב את מי

נושא

פרים ואילים המוזכרים בפ' אמור האם הם אותם שמוזכרים בפ' פנחס

נושא/מבנה

① ② ב' גישות בדעת מקורות של ר"ע ובן ננס

ויקרא כג (יח-יט)

יח והקרבתם על הלחם שבעת כבשים תמימים בני שנה ופר בן בקר אחד ואילים שנים יהיו עלה לה' ומנחתם ונסכיהם אשה ריח ניחח לה'

יט ועשיתם שעיר עזים אחד לחטאת ושני כבשים בני שנה לזבח שלמים

במדבר כח:כז

והקרבתם עולה לריח ניחח לה' פרים בני בקר שנים איל אחד שבעה כבשים בני שנה

ל שעיר עזים אחד לכפר עליכם

* כפי שמוכח בשינוי מספרם

ויקרא כג

כ ... ושני כבשים ... והניף הכהן אותם על לחם הבכורים תנופה לפני ה' על שני כבשים קדש יהיו לה' לכהן

ר"ע - ויקרא כג:יז ... סלת תהיינה ...

בן ננס - כג:יח (על ז' כבשים) "יהיו עולה לה'"

שיטה מקובצת

א] כתיבים לא היתה אין נמחק: ב] עצמן בלא לחם ולחם בלא כבשים אין: ג] תיבות ר"ע אומר נמחק: ד] אינהו כבשים אינהו מדהני: ה] מדאישתני סדרן ועתה אין אנו צריכין כשאתה מגיע אצל פרים ואילים אינן (הכי) [הן] א"נ אי לאו משום דאשתני פרים ואילים משום סברא דאשתני סדרן גרידא לא הוה אמינא אחריני נינהו' תו"ח: ו] גמר יהיו מתהיינה · משמע דיהיו לא קאי אכבשים והא דאמרינן בפ' הקומץ כבשים מעכבין זה את זה כ"ש הויה כתיב בהו [י"ל] דודאי אין מקרא יוצא מידי פשוטו וקאי אכבשים לענין שיעכבו זה את זה אבל לא שיעכבו את הלחם [illegible] דעיקר קרא אתא ללחם לומר שמעכב לחם [illegible] תו"ח: ז] ובן ננס נמי נילף · וא"ת הלא בן ננס פי' טעמו במתניתין וי"ל דבמתני' לאו עיקר הטעם אמר אלא ה"ק לדבריך הוה לך להודות [illegible] משום דאשכחנא במדבר קרבו כבשים בלא לחם · תו"ח: ח] מה להלן לחם כו' משמע דלר"ע לא קאי יהיו אכבשים וקשה דאמרינן בהקומץ רבה שני כבשי עצרת מעכבין זה את זה יהיו כתיב בהו וי"ל דאה"נ דקאי יהיו אכבשים [מיהו] לא קאי כל כך אכבשים אלא אלחם דלחם מעכב את הכבשים ואין הכבשים מעכבין את הלחם וה"נ אנו צריכין לומר לבן ננס איפכא דאמר יהיו אכבשים קאי ולא אלחם ובהקומץ רבה תנן דשתי הלחם מעכבין זה את זה יהיו כתיב בהו אלא צ"ל דאע"ג דהאי יהיו [קאי נמי] אלחם לא קאי כל כך כמו אכבשים' תו"ח: ט] הפר · והאילים: י] שהרי נ"א לא היה להם לחם אלא מן: יא] קרבו כבשים: יב] עצמן בלא לחם נמצא מה שאמור בחומש הפקודים קרב במדבר כדאמרת: יג] דאחריני נינהו כבשים נמי אישתני דאחריני נינהו: יד] דבת"כ הקדים כבשים הפר לאילים ובפנחס הקדים פרים ואילים לכבשים: טו] תיבת עולה נמחק: טז] והם כולו לכהן אבל כבשים: יז] אכבשים קאי: יח] בב"ק דכתיב האשם המושב לה': יט] בפרק ב"ש · (דף מה ע"א) תירצו בתוס' קושיא זו ובפ"ד מיתות (דף נא ע"ב) ובפ' עשרה יוחסין לא דברו בתוס' שלנו מזה כלום: כ] דקאי אלחם לבד · ורש"י ז"ל פי' לעיל [illegible] דמעכבי זו את זו והיינו סלת תהיינה ולאו קרא דקדש יהיו עיין לעיל: כא] [illegible] ה"ג דנין יהיו מתהיינה דתרווייהו בלחם מיירי [illegible] מעולה שכולו כליל: כב] דהתם' ברייתא היא ולא רב הונא אמרה [illegible] לחם

הגהות צ"ק [א] ר"ל כבשים דשלמים: [ב] [illegible]: [ג] [illegible] כבשים כו': [illegible]

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה מדהני וכו' ואילים דאחריני כס"ד ואח"כ מ"ה כל נמי דשני כבשים ואע"ג דשוים: (ב) ד"ה גמר וכו' לה' כס"ד ואח"כ מ"ה דבר שמתנה לכהן לחם וכו' לכהן כס"ד ואח"כ מ"ה כולו לכהן דכל כבשים: (ג) ד"ה קנאו וכו' כאשם כמוגה לה' לכהן: